

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 21 d'ust 2020: allas 18.00 – 20.30
Liug: Scrinaria Flepp SA, Pignola

Presidi: Mario Flepp

Actuar: Paul Duff

Presents:

a) Cussegl	Christoph Berger Adrian Deflorin Anna Maria Genelin Admir Jasarevic Giusep Lozza Helga Probst-Linder Livio Zanetti	Armin Berther Edgar Durschei Rita Huonder Christian Loretz Armin Manetsch Martino Sabbadini
b) Suprastonza	Robert Cajacob Victor Flepp Jris Lombris	Clemens Berther Wendelin Jacomet
c) Perstgisas Cussegl	Stefan Columberg	
d) Cumissiun da gestiun	Manfred Caviezel Toni Huonder	Beat Hosang
e) Canzlist communal	Andri Hendry	
f) Hosps	13	

La 28avla seduta dil cussegl da vischnaunca ha liug extra muros. Ils cusseglers e la suprastanza visetan las interpresas domiciliadas a Pignola. Ei setracta dallas firmas Auto Huonder SA, Scrinaria Flepp SA e Giger SA pegnas scalegl.

La radunonza ha liug ellas localitads dalla Scrinaria Flepp SA. Suentar la radunonza vegn surviu sin la piazza avon la scrinaria ina buna e generusa grillada.

Mario Flepp, president dil cussegl, engrazia als meinafatschenta Corsin Huonder, Victor ed Adrian Flepp ed Ivan Giger per la presentaziun da lur menaschis d'industria.

Tractandas:

1. Protocol no. 27-2017/2020
2. SIE 2021 Via d'uaul Plaunca Su – Pardi: Project e credit per segironza e reparatura (messadi nr. 43.1.2017/2020)
3. Program d'activitad (messadi nr. 46-2017/2020)
4. Plan da finanzas 2020 - 2024 (messadi nr. 47-2017/2020)
5. Regulativ d'indemnisaziun: Revisiun parziala (messadi nr. 48-2017/2020)
6. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

Cussegl da vischnaunca 2017/2020
Protocol no. 28 2017-2020
Seduta dils 21. d'ust 2020

1. Protocol

Protocol nr. 27-2017/2020

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau neginas objecziuns.

Il protocol vegn approbaus senza midadas e cuntervuschs.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

2. SIE 2021 Via d'ual Plaunca Su – Pardi: Project e credit per segironza e reparatura (messadi nr. 43.1-2017/2020)

Suprastonza:

Gerau Clemens Berther:

Sin pretensiun dil cussegl che ha dau anavos la fatschenta ella davosa radunonza ha la suprastonza evaluau nua ch'il project sa haver meglieras cundiziuns. La construcziun dalla via forestala ei ligiada vid normas dadas dil cantun. Oz vegn presentau ina varianta da standard ed ina minimala. La construcziun minimala vegn construida cun 10% pli pauc material da fundaziun e 30% pli pauca ladezia. La suprastonza propona la varianta da standard. Il cantun ha gest decidu da contribuir 75% vid ils cuosts da construcziun, aschia che la damonda da credit sereducescha sin frs. 360'000.--. Las Pendicularas Mustér ein vegnidas orientadas davart il project ed han mussau interess. Ellas vesan ella nova via ina migliur dallas pistas e pondereschon il basegns da tschentar lien bishchels per ennevar il tschancun. Sco via forestala vegn era il manteniment fatgs cun agid dil cantun. Vinavon vegnan ins a coordinar las lavurs da construcziun cun la meglieraziun funsila che baghegia la via cunfinonta. Ils cuosts per la varianta minimala muntan a frs. 90'000.-- pli pauc, denton quella varianta cloma gia en 10 onns per ina sanaziun. La varianta standard presentada tegn 40 onns.

Selvicultur communal Simon Cathomen presenta sils plans la part tecnica dalla construcziun. Quella satisfas als basegns dil forestalessar. In manteniment digl existent ei custeivels e serepeta cuntinuadamein. Sin damonda dil cussegl conferma el che la via hagi ina cuvrada naturala.

Cussegl:

La construcziun dalla punt sur la Val Pardi cuosta frs. 300'000.-- quei ch'ei ina gronda part dil total, denton buca veseivla el messadi. La varianta da standard porta dapli avantatgs cun ina pintga differenza tier la minimala. Il cussegl duei sustener da far l'entira via, quei era tenor cussegliazion dil forester cantunal Renaldo Lutz. Survegn la via cunfinonta dalla meglieraziun, la quala che meina encunter Peisel, la medema tonnascha sco la via forestala?

Gerau Clemens Berther:

La meglieraziun definescha plirs tips da vias. La via cunfinonta ei planisada per tonnaschas pli pintgas.

Cussegl:

Sche la via ei concepida per peisas da 40 tonnas, ston ins baghegiar la varianta da standard. Quella tegn pli ditg e porta meins cuosts da manteniment.

Il cantun pagass cun subvenziuns la cuvrada, ei quei aschia?

Selvicultur communal Simon Cathomen:

La peisa vegn definida tenor ischels dils vehichels. Sin quella via carreschan vehichels cun 4 ischels e quels ein concepiti per ina peisa da 32 tonnas.

Igl ei decidu da far la via nova cun ina cuvrada naturala.

Cussegl:

Las pendicularas san tschentar ella via las lingias d'ennevar la pista, cheutras fuss ei nuot auter ch'endretg sch'ellas separticipassen vid ils cuosts.

Las pistas a val dallas pendicularas meinan sur quei tschancun dalla via. Eis ei vegniu contrahau cun l'interpresa per separticipar vid ils cuosts?

Gerau Clemens Berther:

Las pendicularas han investau sin nies territori 100 milliuns francs. Vid la pista sur la via vegnan els buca a separticipar. Davart lur cumpart per tschentar lien bischels per l'aua d'ennevar ei aunc buca vegniu discurreu cun ils responsabels. Quei vegn fatg suenter lur decisiun en caussa.

Cussegl:

Il project ch'ei fatgs cun bien engaschi mereta sustegn. Pertgei vegn quei tschancun buca integraus el project grond da vias forestalas?

Cu vegn la via da Peisel encunter la via nova baghegiada?

Gerau Clemens Berther?

Il project Plaunca Su – Pardi ha grond basegns d'ina migliur. Il project grond vegn realisau en pliras etappas e cuoza cheutras ditg. Il project vegn presentaus alla publicaziun dils 8 d'october. Ils representants digl uffeci cantunal ein leu presents. Ils 16 d'october vegn il project presentaus al cussegl per decisiun.

La via da meglieraziun encunter Peisel ei previda da construir encunter la fin dalla meglieraziun. Tochen lu vegn la via fatga a moda provisorio. Quei sa esser en ca. 7 onns. Eifer quei temps vesan ins era co il project grond vegn realisau.

Cussegl:

Tgei ei indicau cun mellen sil plan?

Selvicultur communal Simon Cathomen:

Cheu ei definiu in plaz da tschentar catram e material che vegn dalla construcziun dalla via.

Decisiun:

Il cussegl decida cun 14 gie, senza cuntervuschs ed abstenziuns da:

- 1. approbar il project «SIE 2021, object Via d'ual Plaunca Su – Pardi» per realisaziun;***
- 2. conceder in credit da frs. 360'000.-- per realisar il project «SIE 2021, object Via d'ual Plaunca Su – Pardi;***
- 3. suttametter quella damonda da credit el senn dallas prescripziuns digl art. 21 lit. c dalla constituziun communal a referendum facultativ.***

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

3. Program d'actividad (messadi nr. 46-2017/2020)

Cumissiu da gestiun:

Preziau president
Preziada suprastanza
Preziau cussegl

La direcziun dalla suprastanza ei clara. La vischnaunca basegna novs inputs entras investiziuns e consequentamein ein divers projects da gronda impurtonza sin via. Denton sto la vischnaunca tener en egl la situaziun finanziaria.

En vesta allas grondas investiziuns futuras ei il plan da finanzas in impurtont instrument da visualisar il futur financial dalla vischnaunca. Il svilup dallas cefras, cunzun il resultat dil quen da gudogn e sperdita sco era il cash-flow dils onns 2024 e 2025, fa quitaus alla cumissiu da gestiun. Naturalmein vegn calculau cun ina certa marscha da segirtad tenor il principi da precauziun. Tuttina vesan ins nua ch'ins sto dar cunterpeisa.

Enteifer ils proxims 5 onns creschan las expensas dil quen da gudogn e sperdita marcantamein e survargan las entradas igl onn 2024 e 2025, aschia che la vischnaunca fuss sfurzada da prender si daners jasters per financiar il menaschi da mintgadi.

Sper expensas carschentas entras cuosts da persunal vegn il quen da gudogn e sperdita engreviaus fetg entras las amortisaziuns sco era ils tscheins dil capital jester necessari per las investiziuns previdas.

Tenor il plan da finanzas creschan ils deivets nets sin rodund 17 milliuns francs entochen 2025. Quei corrispunda ad in deivet da rodund 8'000.-- francs per habitont. El mument ch'il deivet per habitont survarga 5'000.-- francs vegn il cantun a far certas pretensiuns.

L'atgna finanziaziun/cash-flow sesviluppescha era sin la vart negativa. La finfinala vegn ei planisau cun in cash-flow da rodund 700'000.-- francs. Quella summa sto lu tonscher per amortisar ils deivets e per financiar las novas investiziuns. Consequentamein vegn la vischnaunca bloccada en siu agir sin biars onns.

Ord ils motivs numnai sa la cumissiu da gestiun buca star davos il plan da finanzas 2021 – 2025. In sbassament dil pei da taglia che stat en discussiun, provocass aunc ina situaziun pli critica, aschia che la cumissiu da gestiun sa absolutamein buca sustener in tal intent per il mument.

La sfida per tuts involvai ei da far las investiziuns necessarias e prospereivlas senza schar ord egl la situaziun finanziaria. Ei basegna bunas decisiuns en favur dalla vischnaunca. Ina reducziun dallas entradas cun in sbassament dil pei da taglia en cumbinaziun cun las grondas investiziuns previdas fuss plitost ina decisiun suboptimala.

Engraziel per Vossa atenziun.

Manfred Caviezel
President dalla cumissiu da gestiun 2017 – 2020

President communal Robert Cajacob:

Ei vala vinavon il motto crescher ed activar. En vischnaunca Mustér dat ei in catsch e svilup economic positiv. Nus savein buc selubir da buca investir e realisar certs projects. Igl uffeci cantunal da vischnauncas muossa bein cul det. El sa intervegnir cun cusseglar sch'ei fa basegns. Nus havein oz in deivet per habitont da frs. 1'000.--. L'investiziun previda el Center Fontauna augmenta quel sin frs. 4'500.-- per habitont. Survarga quei deivet ils frs. 5'000.-- per habitont, intervegn igl uffeci cantunal cun ina certa curatella che sebasea sin cussegliazions. Auters projects vegnan silsuenter ad alzar il deivet per habitont sin frs. 8'000.--. Dapresent fa il coronavirus fastedis a nus. Era sche nus essan vegni naven bein tochen oz, san ins buca co ei va vinavon. Aschia san las Pendicularas da Mustér pil di dad oz aunc buca dir, schebein ellas san arver ils indrezs igl unviern vegnent ni buc. Ulteriuras informaziuns ein da veser el messadi dalla suprastonza.

Discussiun:

Cussegl:

Cefra 6.3.1. tualettas publicas a Clavaniev; quellas ein buca indicadas sco giavischau e duein vegnir amplificadas.

Il surpassadi dalla lingia MGB a Segnas ei buca numnaus. Silmeins ina notizia a scret ei pretendida.

Gerau Wendelin Jacomet:

A Clavaniev havein giu bunas contractivas per ina buna situaziun per tualettas publicas. In proxim project suonda a Segnas. Leu fa ei basegns da metter a disposiziun tualettas publicas, cunzun sche l'ustria vegn serrada. La situaziun a Segnas ei favoreivla pertgei leu eis ei pusseivel da far diever dallas tualettas en casa da scola. Nus vegnin a menziunar la caussa a scret el program d'activitads. Sin pagina 14 e 15 sut il punct 6.3.1 ei la situaziun da Clavaniev e Segnas descretta.

Per anflar sligiazions per il sur- ni sutpassadi dalla lingia MGB havein nus giu da cuort ina uatga culs responsabels dalla MGB. Els ein ils possessurs e nus stuein anflar cun els ina sligiazion cuntenteivla. Nus menziunein era quei fatg el scriver.

Cussegl:

Cefra 8.3.2; dat ei novas dil Hotel Acla da Fontauna?

President communal Robert Cajacob:

El mument havein nus neginas novitads en quei cass. La caussa ei avon dertgira e vegn tractada a temps. Ils investurs sincereschan ch'els vulan realisar il project che ha gia custau ad els ina biala summa da planisaziun.

Cussegl:

Cefra 8.3.2 Hotel Acla da Fontauna; lein sperar che quei project anfli la finala grazia avon il Tribunal federal. Igl ei da supponer che quella fatschenta vegni decidida la finala a Losanna. Nus savein buca viver dalla speranza, mobein nus duvrein fatgs e confirmaziuns precisas. Gia tier la tractaziun dalla damonda da credit per il niev Center Fontauna eis ei vegniu supplicau la suprastonza communal per informaziuns. La risposta ei buca stada cuntenteivla. Perquei aunc inagada la damonda: Ha la suprastonza contrahau intensivamein culs investurs? Exista ina confirmaziun a scret, ch'il hotel vegn baghegius aschinavon cura ch'ils investurs survegnan la lubientscha da baghegiar? Ha la suprastonza ina garanzia a scret che la finanziaziun ei garantida? Han ils investurs in menader pil hotel (Hotelbetreiber) che dat la caparra ch'il hotel vegni menaus a moda professionala? Dat ei sinergias denter il hotel ed il Center Fontauna? Sche quei fuss buca il cass, ei la suprastonza communal obligada da far quei immediat e da comunicar il resultat aunc avon la votaziun dils 27 da settember 2020, sch'ins less cheu haver success. En mintga cass astga ei buca capitar che nus havein in di ina gronda ruina ed in naufragi sco ella vischnaunca vischinonta (Hotel Alpsu). Igl ei da sperar che la nova suprastonza seigi fetg attenta cu ins ha da prolungir en dus onns la lubientscha da baghegiar numnadamein ils 24 da schaner 2022.

"Publicaziun dalla vischnaunca:

Fegl official Surselva (FUS) nr. 4 dils 24 da schaner 2020

Nr. da project 2019-1041.000, patrun da construcziun: Immo Invest Partner AG, Schaffhauserstrasse 131, 8152 Glattbrugg, representant dil project: Maier Hess Architekten GmbH, Neptunstrasse 25, 8032 Zürich, midada da project: concernent la garascha sutterrana (incl. la declaronza d'immissiun) e concernent la damonda per ina lubientscha dalla polizia da fiug dils 14 da schaner 2020 – tier la damonda da baghegiar 2019-1041.000, publicada ils 27 da settember 2019 (spazzar il baghetg sin parcella 1346, construcziun d'in niev hotel, 5 casas da habitar e 3 garaschas sutterranas sin las parcelas 1339/1342/1346 Acla da Fontauna, 7180 Disentis/Mustér). Zona: zona speciala Acla da Fontauna (art. 27 LB), midadas da project concernent damondas supplementaras suttamessas all'obligaziun da coordinaziun: damonda surluvrada per ina lubientscha dalla polizia da fiug dils 14 da schaner 2020 e damonda pil consentiment per baghetgs che caschunan considerablas impestaziuns dall'aria (declaronza d'immissiun e giudicament davart canera concernent il parcar)".

Gerau Clemens Berther:

Ord vesta dil Center Fontauna ei la colligaziun denter il Center Fontauna ed il Hotel Acla da Fontauna caussa comunabla. Tut igl auter ei privat. La vischnaunca ha concediu als investurs las lubientschas en tuttas damondas da dretg. Nus lein colaborar cun els, savein denton buca far pretensiuns e pretender garantias. Ils investurs ein presents alla sera d'informaziun dils 14 da settember 2020 e stattan per damondas bugen a disposiziun.

President communal Robert Cajacob:

Jeu sai confirmar la declaronza da gerau Clemens Berther. Negin sa pretender da realisar il project. Ils investurs ston spitgar sin la decisiun dalla dertgira. Nus vein dau las directivas tenor lescha. Alla radunonza dad AlpEnForCe ha nies uffeci da baghegiar retschert grond laud per sia cumpetenza, siu engaschi e la lavur speditiva. Las caussas che retegnan il project dil hotel ein enconuschentas.

Cussegl:

Con lunsch ei il project pil credit per il menaschi tecnic? Eis ei buca prudent da menziunar l'urgenza da quel?

Gerau Clemens Berther:

Ei settracta buca d'in niev project. Il mument sclarin nus differentas opziuns ed ei tucca da spitgar in ni dus onns per ponderar e sclarir autras pusseivladads.

Gerau Wendelin Jacomet:

Cefra 6.10.1 Via Lucmagn sbuccada Via Gonda; las contractivas partenent la casa privata en quei liug ein stadas sin buna via per ina sligiazium. Quella ei denton deplorablamein buca vegnida realisada.

Cussegl:

Cefra 6.10.1 Via Funs Dado; quella sanaziun ei ida spert. Uss vegn ei gia luvrau vid la Via Clavaniev. Cheu vegn construiu in passapei. Ord vesta dalla segirtad eis ei indispensabel da realisar quel, pertgei affons da scola frequentan quella via. Las sdremas da passapei han da succeder ella sbuccada Via Clavaniev – Via Funs-Dado. Plinavon ei il crest avon la curva sper la punt in impediment. Ils avdents da Clavaniev san bein ch'igl ei da far atenziun, mo ils jasters ein buca endisai ed igl ei veramein buca surveseivel e fetg malsegir.

Gerau Wendelin Jacomet:

Nus dein tutta atenziun e fagein il pusseivel per saver garantir la segirtad tier vias novas e sanaziuns. Nus stein en stretg contact cugl uffeci cantunal. El cass Funs e Clavaniev fuss ei bien da survegnir in scriver dil vischinadi sco sustegn per realisar caussas supplementaras vid la via cantunala.

Cussegl:

En connex cun baghegiar vias vegn ei supplicau dad informar meglier ils habitonts da quellas vias sur dallas mesiras da baghegiar. Ei sa buca esser ch'igl access tier las casas ei buca pusseivels per habitonts e pumpiers. Plinavon vegn l'aua serrada giu per quei temps ed il habitont sa buca sortir ord garascha cun siu auto. Vischins han sez stuiu far la signalisaziun sil plazzal. La vischnaunca sto tuttina informar igl inschignier e las fatschentas da far las informaziuns necessarias.

La signalisaziun dalla via da velos sur la Via Cavardiras che vegn baghegiada ora e la via encunter Raveras ein buca signalisadas bein. Quei caschuna irritaziuns.

Tier il plazzal da baghegiar la Via Clavaniev ha il cantun medemamein buca orientau bein ils vischins. Ins ha sez stuiu sevolver e far il meglier ord la situaziun.

Gerau Wendelin Jacomet:

La vischnaunca surdat agl inschignier ed allas interpresas las lavurs. Quels han l'incarica dad orientar ils vischins e da signalisar il plazzal. Las damondas da vischins che vegnan adressadas alla vischnaunca vegnan surdadas vinavon allas firmas che han allura d'exequir l'incarica.

Cussegl:

Sur dil stan dil project punt pendent Sontga Gada – Mumpé Medel mauncan dapi in temps las informaziuns al president dil vischinadi Mumpé Medel.

Gerau Wendelin Jacomet:

Nus havein evaluau denter treis variantas. Ina ei suttamessa per giudicament al cantun. Igl ei in project che vegn realisau sin basa privata.

Cussegl:

Sin pagina 12 e 17 ei menziunau "leschas en tractament". Cheu eis ei d'amplificar da tgeininas ch'ei setracta.

Gerau Clemens Berther:

Sut 8.1.13. lingia ei menziunau il tractament da leschas.

Cussegl:

Dat ei per parcadis in sistem da pagament egl avegnir?

Gerau Wendelin Jacomet:

Il project ei tier la suprastanza sin meisa. Tochen l'entschatta dalla stagiun d'unviern vegnan duas uras da pagament da parcadis installadas sigl areal Acla da Fontauna.

Cussegl:

Pagina 25, 9. Edificis communalis, 9.1 Sanaziun dalla casa da scola nova. Tenor las retschercas fatgas igl onn 2014 dall'architectura Carigiet Glion, ei ina sanaziun totala dalla casa da scola pli che necessaria. Sco menziunau avon in pèr onns duront in di da strategia dalla suprastanza e dil cussegl da vischnaunca stuess Mustér investir "IN DEN BILDUNGSSTANDORT DISENTIS/MUSTÉR!" D'ina vart lein nus impunder 10 milliuns per in center da sport luxurius e da l'otra vart havein nus negins raps per la scola! Quei ei buca tolerabel. "Il mument ei previu d'exequir vid la casa da scola nova lavurs urgentas sco p. ex. finiastras, storas, construcziuns da lenn ed auter." Tenor il messadi ein neginas investiziuns en favur da nossas scolas previdas. Co sa la suprastanza communal responsar quella negligentscha visavi nossa scola? Co sa ella argumentar quei tralascament visavi nossa populaziun, visavi nossa giuventetgna? La sanaziun dalla scola nova ha survegniu negina prioritad. Quei ei inacceptabel e provochescha protestas encunter ina tala negligentscha dalla scolaziun da nos affons.

Gerau Wendelin Jacomet:

El program d'activitats 2020 – 2024 ei planisau frs. 500'000.-- per investziuns en casa da scola. Il proxim pass pertucca las finiastras. Autras caussas succedan a moda rullonta.

Decisiun:

Il cussegl pren enconuschiantscha dil plan d'activitad 2020 – 2024 presentaus dalla suprastanza.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

4. Plan da finanzas 2020 – 2024 (messadi nr. 47-2017/2020)

Suprastonza:

President communal Robert Cajacob:

Il plan da finanzas se basa sil plan d'actividad e pren risguard sin las investiziuns previdas ils proxims onns. Quel ei realistics mo buca sacrosancts. La suprastonza communal pren serius la planisaziun da finanzas e vul setener vid quella. Quei munta haver en egl il beinstar da nossa vischnaunca oz e pil futur. Tier midadas, quei ch'ei adina pusseivel, vegn il cussegl consultaus.

Discussiun:

Cussegl:

Conto 4110.5520.00; per ils onns 2024 e 2025 ei previu mintgamai frs. 300'000.-- per la sanaziun dil spital. Ei quei ina sorpresa?

President Robert Cajacob:

Il spital regional a Glion basegna baul ni tard ina sanaziun che vegn a custar rodund 23 milliuns francs. Da quels crodan 10 milliuns francs allas vischnauncas. Alla vischnaunca Mustér vegness adossau 1/10. Oz eis ei aunc buca clar cu e co quei duei succeder. Il spital vegn ad informar proximamein.

Decisiun:

Il cussegl pren enconuschientscha dil plan da finanzas 2020 – 2024 presentaus dalla suprastonza.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

5. Regulativ d'indemnisaziun: Revisiun parziala (messadi nr. 48-2017/2020)

President communal Robert Cajacob:

L'indemnisaziun dalla suprastonza ei definida dapi la revisiun igl onn 2008 cun frs. 150'000.-- per onn. La lavur d'in gerau ei dapresent s'augmentada sin 20–35%. Igl ei mia obligaziun da proponer questa fatschenta. Igl ei d'anflar personas che fan quella lavur cun quell'indemnisaziun. In candidat niev sto veser ch'el ha per la lavur impundida ina paga commensurada. Jeu proponel d'alzar igl engaschament da temps dalla suprastonza dad oz 100% sin 115%. Il president duei haver la paga da frs. 115'000.-- ed ils geraus ina da frs. 15'300.-- per onn cun ulivaziun dalla carischia. Quei ei tenor la scala 23 dalla ordinaziun dil cantun. Igl alzament da frs. 26'000.-- ni frs. 27'000.-- per onn ei per la vischnaunca da Mustér giustificaus.

Discussiun:

Cussegl:

Igl ei ina zun impurtonta fatschenta. Igl ei semussau ch'igl ei buca lev dad encurir candidats novs per la suprastonza. Naven digl onn 2021 vegn in grond pensum da lavur sin la suprastonza. Avon la revisiun dil regulativ valess ei da far in'analisa e definir ina strategia dalla lavur.

La proposta dalla suprastonza zunghegia il sistem en in corset e sclauda la flexibilitad dil regulativ existent. Ella preveda buca dapli paga per ils geraus. Il regulativ existent ei cheu pli favoreivels.

President communal Robert Cajacob:

Partenent la lavur dat ei segir surpresas per la suprastonza nova. Ton per il president niev ed ils geraus sto l'indemnisaziun constar cugl engaschament. Els ston era far quen per lur temps ch'els impundan. La proposta fatga mantegn la flexibilitad. Quei ei in affrunt enviers la suprastonza che lavura intensiv.

Cussegl:

Pér avon otg onns eis ei vegniu creau in regulativ d'indemnisaziun cun bunas indemnisaziuns e cun in sistem flexibel che possibilitescha ad in president communal da viver dalla paga maximala. Quella reglamentaziun ei secumprovada. Pertgei pomai drova ei ussa ina midada radicala da quei sistem secumprovau?

Primo: Pertgei vul ins midar dalla politica da milissa tier la politica professiunala! Nies pievel vul buca quei.

Secundo: Cun fixar il pensum dil president sin 75%, sa in impressari, in mistergner ni in emploiau el futur mai pli vegnir eligius sco president communal!

Terzo: Daco succeda quella midada aschi cuort avon las elecziuns? Quei ei buca acceptabel. Sch'ins leva ina tala midada fundamentala, havess quei stuiu succeder la primavera e lu havess ei evtl. aunc dau outras candidaturas.

Quarto: Pertgei vulan ins sclauder la populaziun dalla pusseivladad da separticipar a quella midada fundamentala cun buca suttametter quella midada al referendum facultativ el senn dallas prescripziuns digl art. 21, lit.b dalla constituiun communal?

Cusseglia Christoph Berger:

Per quei proponel jeu da buca entrar ella tractaziun da quella fatschenta e da returnar tala alla suprastanza.

Decisiun:

Il cussegl decida cun 9 gie, 3 na e 2 abstenziuns da returnar la damonda dalla revisiun parziala dil regulativ d'indemnisaziun.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

6. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegliair Edgar Durschei:

Avon in pèr dis havein nus puspei retschert ils quens da taxas (aia e canalisaziun) cun ina part tenor cubatura ed ina part tenor diever. Nossa lescha tschontscha tier la cubatura sulettamein dalla norma SIA. Ussa eis ei denton aschia che la gronda part da nossas casas ein calculadas cun la norma veglia SIA 116. Pér dapi ils davos onns han ins midau cheu sin la norma SIA 416 per novs objects.

In fatg deplorabel da nossa lescha ei che nus tractein aschia onn per onn buca tuttina vischinas e vischins. La differenza tier ina casa d'ina famiglia sa muntar entochen a 20% dalla cubatura. Pia intragliauter ca. 200 m³ ni frs. 13.-- per ina casa d'ina famiglia.

Eis ei previu d'eliminar enzacu quei tractament buca equal e sche gie cu?

"SIA 116: Kubatur wird mittels Zuschläge für Balkone, Dachbereich, beheizte Kellerräume etc. berechnet. Ist ungültig, wird aber immer noch von div. Gebäudeversicherungen und Architekten angewendet.

SIA 416: Kubatur wird nach dem effektiven Volumen berechnet. Daraus folgt: geringere Kubatur als nach alter Norm, daher höherer m³-Preis -".

President Robert Cajacob

Quei che cusseglier Edgar Durschei numna cheu ei in fatg. Igl ei in fatg ch'igl uffeci per la valetaziun d'immobillas ed ils architects calculeschan cun la nova norma SIA 416. La norma SIA 416 risguarda buca tuttias parts exteriuras dil baghetg, aschia ch'ils baghetgs ein tenor la norma SIA 416 ella cubatura pli pigns che quels ch'ei vegni calculai pli baul tenor la norma SIA 116. Ulteriuramein ei igl uffeci per la valetaziun d'immobillas buca prompts da reveder la calculaziun dils baghetgs calculai tenor la norma SIA 116 e d'adattar quels baghetgs alla norma SIA 416. Tier in niev schazetg suenter ina renovaziun pli gronda savess quei denton tgunsch succeder da baghetg tier baghetg. Forsa era sin giavisch dil possessur, quei ei denton cussa privata.

La vischnaunca vesa buca in'otra pusseivladad che da sebasar sin las indicaziuns digl uffeci per la valetaziun d'immobillas dil Grischun.

Cussegliair Christoph Berger:

Jeu vess las suandontas damondas pertuccont la situaziun actuala turistica ed il diever dalla taxa da hosps e taxa turistica.

=> Cun la midada dall'uniun SMT en ina SA cun in capital d'aczias ch'ei mo pli tier la vischnaunca da Mustér e Tujetsch, ein ils scolai turisticers buca pli libers da sviluppar ina atgna strategia turistica che promova la regiun dalla Cadi e pren risguard sils interess dils hosps dad oz. El mender cass ha l'instituziun turistica mintga quater onns da cuorer en in'otra direcziun (nova suprazion politica).

a) Daco ein ins buca vegnius da depolitar il turissem?

President Robert Cajacob:

SMT obtegn daners che vegnan incassai dallas vischnauncas, taxas da turissem e taxas da hosps. Las vischnauncas ein tenor lescha da turissem obligadas da procurar che quels daners vegnien mess a disposiziun pil turissem. Plinavon ein las vischnauncas responsablas per tutta infrastruttura publica turistica (sendas da viandar, pistas da bike, plazzas da grillar ed aunc dabia auter). Cheu setracta ei annualmeins da grondas

investiziuns. Ord vesta dallas suprastonzas communalas da Tujetsch e Mustér raschun avunda da seser el cussegl d'administraziun da SMT SA.

Cusseglia Christoph Berger:

- b) Co vesa tenor il niev contract cun SMT la repartiziun dallas taxas da hosps e dallas taxas turistica ora?

President Robert Cajacob:

Il mument van a SMT: 100% dallas taxas da turissem pil marketing e 70% dalla taxa da hosps per il menaschi e purschidas als hosps.

Naven digl onn 2021 obtegn SMT: 80% dalla taxa da turissem e 60% dalla taxa da hosps. Ei schai en cumpetenza dils acziunaris da fixar con che duei ir a SMT e con che duei star a disposiziun allas vischnauncas per manteniment e novas purschidas d'infrastructura. Obligaziun ei denton che tut ils daners da taxas turisticas vegnien dabien al turissem.

Cusseglia Christoph Berger:

La carta da hosps stuess prender la "Ticino Card" sco exempel:

- c) Igl entir cantun Tessin ha la "Ticino Card" ch'ei in success enorm cun mieds publics gratuits ed in rabat da maximal da 30% per las pendicularas (mesa taxa ha 50%, GA per part gratuit). Vegn la qualitat da nosssa carta da hosps cul niev contract buca periclitada? Co san ins evitar che quella carta ei plitost in sponsoring dallas pendicularas sco avon in onn?

President communal Robert Cajacob:

La carta da hosps da SMT gauda bia laud davart il hosp e pil pli era davart ils purtaders da prestaziun. Far a tuts endretg ei secapescha era cheu buca simpel. Las pendicularas sco la MGB ein impurtonts partenaris resp. purtaders da prestaziun. Quella purschida ha da far nuot cun sponsoring. Las purschidas dalla carta da hosps ein denton buca sacrosanct per adina, denton fuss ei buca prudent da midar onn per onn las purschidas.

La carta da hosps ei buca in'obligaziun, mobein ina prestaziun voluntaria davart SMT per nos hosps da vacanzas.

Cusseglia Christoph Berger:

Co vegn garantiu ch'il raps che la vischnaunca tegn anavos vegnan investi persistent ed uliv sil territori dall'entira vischnaunca da Mustér e buca mo en projects en favur dallas pendicularas?

President communal Robert Cajacob:

La vischnaunca investescha onn per onn bia daners en l'infrastructura turistica. Sulettamein il manteniment da sendas da viandar, sendas da gianellas e tener liber passapeis etc. da neiv sigl intschess dall'entira vischnaunca etc. caschunan cuosts da rodund frs. 200'000.--. Il bus local che vegn dabien a hosps e per part era a convischinas e convischins cuosta oz rodund frs. 170'000.--. Ch'il territori dallas pendicularas e dil Center Fontauna ein il coc turistic per nosssa vischnaunca ei denton in fatg ed aschia sedat ei che dabia investiziuns cuoran il mument en quei sector. Denton vegn era investau en loipas da cuorsa liunga, sendas da gianellas, illuminaziun dalla via da paders, el Center Fontauna cun sias purschidas turisticas, tualettas publicas els uclauns etc..

Cusseglia Christoph Berger:

- d) Igl ei previu da finanziar culs daners dalla vischnaunca la nova senda "Cuolm da Vi - Péz Palas", access Bostg, senda da velos etc..

Tgi decida davart la cumpart dalla vischnaunca? Eis ei l'incarica dalla vischnaunca da finanziar ina societad d'acziunaris privata?

President Robert Cajacob:

Sco gia menziunau ein las vischnauncas responsablas per l'infrastructura turistica publica. Tgei che vegn realisau decidan las vischnauncas e buca il davos il cussegl da vischnaunca cun dar ils credits necessaris. Il basegn d'infrastructura vegn analisau comunablaein

denter vischnaunca, organisaziun turistica, hosps da vacanzas e purtaders da prestaziun. Plinavon ei quei caussa da strategia; tgei hosp havein nus e tgei vul quel resp. fa senn?

Cusseglieier Christoph Berger:

e) Ei cun la nova suprastanza la suprastanza puspei representada el cussegl d'administraziun dallas pendicularas?

President Robert Cajacob:

Na, ed il mument fuss quei, detg fetg curteseivel, tut auter che productiv e per donn dalla vischnaunca. Cun buna cunscienza astga la vischnaunca pretender ch'ella fa tut il pusseivel en favur dallas pendicularas. Denton valan per tuts en vischnaunca las medemas reglas e leschas. Per saver metter atras quei eis ei prudent, silmeins duront il temps nua che grondas investiziuns cuoran, da buca seser el cussegl d'administraziun dallas pendicularas.

Co igl investur principal dallas Pendicularas Mustér vesa la collaboraziun denter la vischnaunca, SMT e las pendicularas san ins leger egl actual rapport annual dallas pendicularas. Ina posiziun diltuttatfatg nunggiustificada e deplazzada.

Cusseglieier Christoph Berger:

f) San ins cun la cumpart da vischnaunca financiar ils suandonts projects d'infrastructura:

- signaletica (il project entschiet digl expert sgr. Egli) per ils uclauns (Disla, Pardomat, Cavardiras, Mumpé Medel, Segnas, Mumpé Tujetsch.);
- senda carrabla cun crotscha (Kinderwagen) dalla staziun da Mustér tochen giu sil camping Fontanivas;
- senda projectada entuorn Salaplauna;
- punt pendent "Sontga Gada - Mumpé Medel";
- grond museum da cristallas etc.?

President communal Robert Cajacob:

Entochen oz ein ad onn ca. frs. 300'000.-- restai alla vischnaunca. Cun quella summa vegnin nus per dabia buca da cuvierer tut las expensas per l'infrastructura turistica. El futur restan bein dapli daners tier las vischnauncas, denton per bia buca avunda per cuvierer tut quels cuosts.

Gerau Clemens Berther:

Risposta a cusseglieier Christoph Berger sin sia damonda el davos cussegl. Il glatsch ha caschunau in deficit igl onn 2017 frs. 40'000.--, 2018 frs. 62'000.--, 2019 frs. 34'000.--.

Appel da s'engaschar: L'informaziun publica per la sanaziun dil Center Fontauna ha liug ils 14 da settember el Center Fontauna. Tenor las restricziuns en connex cun il coronavirus sto mintga visitader s'annunziar per saver entrar. Ils responsabels dil Center Fontauna porschan cheutras in sistem da bigliets resp. da reservar il plaz directamein sur la pagina d'internet dil Center Fontauna.

Ils cusseglieiers ein supplicai da s'engaschar per la sanaziun. Regiun e cantun sustegnan il project ed il cantun ha concediu ina summa dad 1 milliun francs persuerter.

Cusseglieier Christian Loretz:

Co va ei vinavon cun las lavurs tier la via da meglieraziun Disla – Madernal?

President Robert Cajacob:

Ils responsabels han priu investa dallas lavurs fatgas e constatau che tut segi fatg tenor las lubientschas dil project. Ils mirs vegnan en paucs onns a crescer en. La decisiun vegn messa entuorn era pils mirs ch'ei aunc buca tangai. Igl ei buca vegniu fatg sbugls da baghegiar. Autras informaziuns dat igl inschignier dil project.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
Il president: Igl actuar:

Mario Flepp

Paul Duff

Disentis/Mustér, ils 27 d'uost 2020